

Täysistunto

Torstai 16.6.2022 klo 16.01—19.54

2.2. Suullinen kysymys ansiotulojen verotuksen keventämisestä (Markku Eestilä kok)

Suullinen kysymys SKT 124/2022 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Seuraavaan aiheeseen, edustaja Eestilä.

Keskustelu

16.28 **Markku Eestilä kok:** Arvoisa puhemies! Energian hintojen nopea nousu ja sitä kautta kaikkien kustannusten nousu toimii kotitalouksille ja yrityksille ikään kuin verona. Sen takia tälle on tehtävä nopeasti jotakin ja suomalaisten ostovoimaa on parannettava. Hallitus ei tietenkään voi lähteä työehtosopimusneuvotteluihin, eikä se voi lähteä palkkanneuvotteluihin eikä lisätä kenenkään palkkoja millään päätöksillä, mutta hallitus voi, mikäli yhteistyötä ja -kykyä löytyy, tehdä veropoliittisia päätöksiä, joilla suomalaisille jää enemmän palkasta käteen. Kokoomuksen mielestä työn tekemisen pitää aina olla kannattavampaa kuin tekemättä jättämisen.

Arvoisa pääministeri, olen saanut sen käsityksen, että hallituspuolueilla on erilaisia käsityksiä ansiotuloveron keventämisestä, mutta voitteko vastata: tuotteko te nopeasti eli mahdollisimman nopeasti sellaisen päätöksen tähän saliin, [Puhemies koputtaa] jolla verotusta voidaan keventää eläkeläisille, yrittäjille ja palkansaajille? [Pia Lohikoski: Ai velaksi?]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Pääministeri Marin.

16.29 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Inflaatiosta äskeisessä kysymyksessä keskustelimme. Se on todellinen ongelma, ja tämä tulee näkymään kansalaisten arjessa monellakin tavalla. Energian hinnan kallistuminen, ruuan hinnan kallistuminen ja asumisen hinnan kallistuminen, kaikki tämä tekee loven tavallisten kansalaisten kukkaroon, ja tästä pitää kantaa huolta. Itse kannan kyllä siitä syvästi huolta. [Arto Satonen: Tähän asti oikein! — Petteri Orpo: Hyvä!] Meidän pitää olla myös valmiita erilaisiin toimenpiteisiin, enkä halua myöskään poissulkea tässä vaiheessa mahdollisia veronkevennyksiä, mutta nämäkin pitäisi kohdentaa oikeudenmukaisesti, erityisesti pieni- ja keskituloisille, ja uskon, että tämä on aihepiiri, mihin hallitus joutuu palaamaan syksyn budjettiriihessä.

Samanaikaisesti meidän pitää käyttää erittäin vakaata harkintaa siinä, että emme omilla päätöksillämme ainakaan kiihdytä inflaatiota. Tämä on hankala yhtälö, ja tätä pitää katsoa aika syvällisesti. [Kai Mykkäsen välihuuto] En siis tässä kohtaa torju mahdollisia veronke-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 74/2022 vp

vennyksiä, mutta ne pitää kohdentaa oikeudenmukaisesti, nimenomaisesti pieni- ja keskituloisille. Hallitus on tällaista linjaa aikaisemminkin noudattanut, [Puhemies koputtaa] ja varmasti jos näistä veronkevennyksistä keskustelemme, tämä on ydinajatuksena myös siinä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Nyt ne edustajat, jotka tästä aihealueesta haluavat esittää jatkokysymyksiä, nousette seisomaan ja painatte V-painiketta. — Edustaja Eestilä.

16.30 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin kiitän pääministeriä tästä vastauksesta, koska se kuitenkin jättää mahdollisuuden, että me voimme veropoliittisilla keinoilla torjua tätä tarjonta- ja komponentti-inflaatiota, joka kylläkin alkoi jo ennen Ukrainan sotaa.

Kokoomus on lanseerannut tämmöisen työmiljardi-käsitteen, [Keskeltä: Velaksi! — Vasemmalta: Velaksi!] eli meidän näkemyksen mukaan veronkevennyksiä tulisi kohdentaa sekä palkansaaajille, yrittäjille että eläkeläisille vähintään miljardin verran, ja suomalaisen keskituloisen ei pidä tyytyä siihen, että hän saa käteensä vuosittain tuhansia euroja vähemmän kuin ruotsalainen keskituloinen.

Näin ollen kysynkin pääministeriltä uudemman kerran: tartutteko tässä tilanteessa, jossa inflaatio kurittaa meitä kaikkia, kokoomuksen työmiljardiin, eli lähemmekö me mahdollisimman nopeasti suunnittelemaan yhdessä hallituksen esitystä, jolla verotusta vähennetään niin palkansaaajille, eläkeläisille kuin yrittäjille? [Pia Lohikoski: Kysykää työnantajilta joskus!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Nyt kysytään pääministeriltä.

16.32 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Lupaan, että perehdymme hallituksena, totta kai, vakavalla mielellä kaikkiin opposition esityksiin. Jos siellä on käyttökelpoisia ajatuksia, niin kyllä me olemme niitä valmiita tarkastelemaan, mutta tässä kohtaa en tietenkään hallituksen puolesta lupaa, että johonkin yksittäiseen esitykseen tartumme, mutta uskon, että yhteinen huoli meillä kuitenkin on inflaatiosta, kansalaisten ostovoimasta, siitä, mitä se tarkoittaa ihmisten arjelle, ja sen vuoksi en halua myöskään tässä kohtaa torjua mahdollisuutta verotuksellisin välinein helpottaa tavallisten kansalaisten elämää. Mutta tämä pitää tietenkin tehdä vakaaseen harkintaan pohjautuen, katsoa tulonjakonäkökulmat ja oikeudenmukaisuusnäkökulmat ja samalla pyrkiä varmistamaan se, ettemme ainakaan väärällä ajoituksella itse kiihdytä inflaatiota ja vaikeuta ja pahenna tilannetta entisestään.

On myös hyvä havaita, että valitettavasti — tunnustan aivan rehellisesti — hallituksen välineet inflaation torjunnassa ovat rajalliset. [Ben Zyskowiec: Tässä on yksi!] Suomi on pieni maa, ja me kärsimme nyt globaalisti siitä, että energian hinta on korkealla tasolla, ja se näkyy kaikkialla yhteiskunnassa, [Puhemies koputtaa] teollisessa tuotannossa ja laajasti yhteiskunnassa, [Puhemies: Myös vastausaika on rajallinen!] kuten ruuan hinnassa. [Välihuutoja]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Orpo.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 74/2022 vp

16.33 Petteri Orpo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todella tyytyväisenä ja ilolla tervehditään tätä pääministerin vastausta, että te harkitsette vakavasti työmiljardia eläkkeensaajalle ja palkansaajalle. En olisi huolissani siitä, nostaako tai kiihdyttääkö se inflaatiota. Kyse on siitä, että ihmisillä on tänä päivänä hätä siitä, miten kasvavat ruokalakut pystytään maksamaan ja miten kasvavat energian hinnat pystytään maksamaan. Se, että muutama kymppikin enemmän tulisi tilille omasta palkasta ja omasta eläkkeestä, auttaa tähän hetkeen. Se ei ole inflaatiokysymys. Ja tämän ratkaisun voi tehdä heti. Te voisitte tehdä sen aivan hyvin heti, ja kun tämä tieto olisi pöydässä vaikealla palkkakierroksella, se varmasti edesauttaisi myöskin ratkaisujen löytämistä. [Eduskunnasta: Maksetaanko ne velalla?] Minä todella kannustan tähän kokoomuslaiseen hyvään politiikkaan: tuetaan suomalaista työtä, mutta samalla ihmisten ostovoimaa. Me olemme näyttäneet sen omissa vaihtoehtoisissamme, että pystytään alentamaan veroja, kuitenkin niin että samaan aikaan pystytään painamaan velkaantumista alas. Me halutaan enemmän työtä ja enemmän yrittämistä tähän maahan. Tämä on tehtävissä. [Puhemies koputtaa]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Pääministeri Marin.

16.34 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus haluaa myös enemmän työtä ja enemmän yrittämistä, ja myös sellaista työtä, jolla tulee toimeen. Hyvää työelämää ihmisille — ei riitä, että on jotakin työtä, vaan tarvitaan työtä, jolla tulee toimeen ja jossa ehdot ovat kunnossa, ja on tietenkin työmarkkinajärjestöjen tehtävä yhteisissä neuvotteluissa näitä sopimuksia tehdä. On erittäin hyvä, että isolle osalle julkisesta sektoristakin nyt on saatu aikaan ratkaisut, valitettavasti ei aivan kaikilta osin, mutta isolta osin kuitenkin. Eli tässä ollaan menty eteenpäin.

Kannan myös huolta siitä, että meillä voi olla kovaakin painetta laajoillekin palkankorotuksille inflaation vuoksi ja että pahimmillaan me joutuisimme sellaiseen kierteeseen, että hinnat nousevat, palkat nousevat, hinnat nousevat, palkat nousevat, ja tätä kierrettä meidän pitäisi pystyä yhdessä ehkäisemään. Ei sen vuoksi, etteivätkö ihmiset ansaitsisi palkankorotuksia, mutta pahimmillaan tästä syntyisi sellainen kierre, joka ei olisi julkisten talouksien näkökulmasta kovinkaan kestävä ja kovinkaan hyvä asia, [Puhemies koputtaa] kun me puhumme tästä velkakestävyydestä. Sen vuoksi meidän pitää pitää malttia myös näissä kysymyksissä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Satonen.

16.35 Arto Satonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tätä keskustelua on hyvä jatkaa erityisesti siitä näkökulmasta, että vaikka taloudessa on uhkia, niin tällä hetkellä me ollaan kuitenkin siinä tilanteessa, että myös työmarkkinat vetäisivät, jos työn tekeminen kannattaisi. Meillä on noin 240 000 avointa työpaikkaa, ja työttömien määrä on suurin piirtein sama, 238 000. Mutta Etlan arvion mukaan 136 000 suomalaista työtöntä on siinä tilanteessa, että jos he työllistyvät, heidän tulonsa nousevat vain alle 20 prosenttia. Eli tosiasiaa heidän veroprosenttinsa on 80, jos he työllistyvät, koska he menettävät toimeentulotukea ja menettävät asumistukea. [Satu Hassi: Perustulo auttaisi!] Ja suuri osa heistä Etlan selvityksen mukaan on 30—50-vuotiaita eli parhaassa työiässä olevia henkilöitä. Kysynkin: eikö juuri nyt tarvita niitä veronkevennyksiä, jotta työn tekeminen kannattaa nykyistä paremmin ja työpaikat täyttyvät?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 74/2022 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Pääministeri Marin. [Ben Zyskowicz: Ilmeestä päätellen ministeri Andersson haluaa vastata!]

16.36 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten sainoin, me olemme valmiita kaikkia ratkaisuja tavallisten kansalaisten elämän helpottamiseksi tarkastelemaan. Budjettiriihi on se paikka, jossa hallitus tulee tekemään ratkaisuja ensi vuoden talouteen liittyen, ja myös verotukseen liittyen varmasti näistä asioista keskustelemme.

Mutta mitä tulee sitten tähän työelämäkokonaisuuteen: Ilman muuta me haluamme, että Suomen työllisyysaste olisi korkeampi. Me olemme tehneet paljon töitä sen eteen, ja se on noussut hallituskauden aikana. Vaikka me olemme kärsineet erittäin vakavasta pandemiasta, niin silti työllisyysaste on nyt paremmalla tolalla kuin pitkään pitkään aikaan, ja pitää tavoitella vieläkin korkeampaa työllisyysastetta, 80:tä prosenttia — tuo on ehdottomasti tavoite, jonka yhdessä varmasti jaamme. Samanaikaisesti pitää myös huolehtia siitä, että työ on laadukasta, että palkalla tulee toimeen, että työ olisi myös mahdollisimman kokoaikaisista. En tarkoita sitä, ettei osa-aikatyötä voisi tehdä, mutta jos ihminen haluaa tulla palkallansa toimeen ja tehdä töitä kokoaikaisesti, niin hänellä pitäisi olla siihen mahdollisuus. Eli meidän pitää myös kiinnittää huomiota tietenkin työelämän laatuun, ei vain siihen, [Puhemies koputtaa] mikä se työllisyysaste on.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Zyskowicz.

16.38 Ben Zyskowicz kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Pääministeri Marin on huolissaan inflaation kiihtymisestä, ja huoli on aiheellinen. Ylisuuret nimellispalkkojen korotukset osaltaan kiihdyttäisivät inflaatiota. Koska työmarkkinapöydissä osataan laskea, niin eikö tuloverotuksen keventäminen olisi oiva keino pyrkiä hillitsemään ylisuuria palkankorotuksia? Tämän lisäksi siitä olisi seurauksena se, että suomalaisten yritysten hintakilpailukyky vahvistuisi suhteessa kilpailijamaihin, ja tämä kilpailukykyyn vahvistuminen taas edistäisi talouskasvua ja työllisyyttä. [Antti Lindtman: Kannatatteko tupoa?] Tämän johdatuksen jälkeen kysyn: eikö olisi järkevää nyt tehdä tällainen tuloverokevennys?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Pääministeri Marin.

16.38 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä voi ehkä yllättää, mutta en ajattele kovinkaan eri tavalla kuin edustaja Zyskowicz tässä asiassa. [Kokoomuksen ryhmästä: No niin!] Erityisesti tämän inflaation vuoksi meidän pitää katsoa tilannetta aika vakavasti, ja kannan myös huolta siitä, että pahimmillaan omilla toimillamme, kun korkean inflaation takia on kovat paineet isoihinkin palkankorotuksiin, tämä voi johtaa sellaiseen kierteeseen, joka rapauttaa kansallista kilpailukykyämme. Me olemme vientivetoinen maa, ja meidän kilpailukykyämme tällä hetkellä on ihan hyvällä tasolla, mutta me emme saa pilata sitä omilla toimillamme, esimerkiksi ylisuurilla palkankorotuksilla, jotka sitten vain kiihdyttävät tätä tilannetta entisestään.

Eli kyllä, me olemme valmiita myös tarkastelemaan tätä verotuskysymystä. Tietenkin itse toivoisin, että meillä olisi vielä sellainen järjestelmä, jossa maan hallitus, valtio, olisi aidosti mukana näissä keskusteluissa, että meillä olisi sellaista keskitettyä sopimusjärjes-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 74/2022 vp

telmää, joka mahdollistaisi esimerkiksi juuri maltillisten palkkaratkaisujen varmistamisen tällaisessa tilanteessa. [Puhemies koputtaa] Me tarvitsisimme juuri nyt keskitetympää järjestelmää, mutta valitettavasti tätä järjestelmää ollaan rapautettu pitkään. [Ben Zyskowicz: Kyllä he osaavat laskea, vaikka ei oltaisi samassa pöydässä!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Laukkanen.

16.40 Antero Laukkanen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Suomea lähestyy talouden myrskyrintama — myrsky on tulossa. Jokaisen suomalaisen ostovoima vähenee tällä hetkellä. Polttoaineiden hinnan nousu tekee monille pienipalkkaisille kannattamattomaksi käydä töissä lähiseudun ulkopuolella. Liikkumisen kallistuessa yhä useamman kannattaa jäädä kotiin tukien varaan eikä ottaa työtä vastaan. Euroopan kallein polttoaine pahentaa tilannetta. Suurimpien kaupunkien ulkopuolella omalle autolle ei käytännössä ole vaihtoehtoja, etenkin jos tekee vielä vuorotyötä. Työmatkavähennys ei toimi kaikille, ja sen hakeminen vaatii osaamista. Pätkätöitä tai keikkaa tekevän työmatka saatetaan olla joka päivä eri paikkaan. Muun muassa korkean omavastuun vuoksi työmatkavähennyksen korotus kohdistuu etenkin hyvätuloisiin, joilla on vakituinen työsuhte. Kysyn: mitä hallitus aikoo tehdä, jotta työssäkäyminen olisi jälleen kaikille kannattavaa? — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Pääministeri Marin.

16.41 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me olemme tehneet ratkaisuja jo tämän kokonaisuuden osalta; kuten tässä edustaja kuvasi, esimerkiksi työmatkakuluvähennystä on nostettu, ja tämä on tietenkin tärkeä teko. Me ymmärrämme tietenkin, että se ei yksin ihmisiä lämmitä, sillä nämä energian hinnat ovat nyt niin kalliilla, että se todella tekee loven monen ihmisen kukkaroon. Samanaikaisesti, koska me kannamme myös huolta valtion velkakestävyydestä ja julkisesta velasta, me emme voi tehdä sellaisia veroalennuksia, jotka vain tekisivät ison loven valtion kassaan ilman varmuutta siitä, että se aidosti näkyisi esimerkiksi siellä bensapumpuilla.

Eli me tarvitsemme tässä viisautta ja malttia tehdä oikeanlaisia ratkaisuja, ja me olemme pyrkineet näitä tekemään, juurikin esimerkiksi kohdentamalla työmatkavähennyksen puolelle, ja sitten ammattiliikenteen osalta myös toimia tehdään, kuten myös maatalouden osalta.

Nämä kaikki kysymykset eivät ole poistumassa päiväjärjestyksestä kovinkaan nopeasti, vaan tämä korkea inflaatio, hintojen kallistuminen, on meidän riesanamme vielä pitkään, [Puhemies koputtaa] ja hallitus varmasti budjettiriihessään syksyllä tulee palaamaan esimerkiksi verotuksellisiin kysymyksiin.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Edustaja Puisto.

16.42 Sakari Puisto ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kireä verotus tosiaan leikkaa ihmisten ostovoimaa, mikä vaikuttaa erityisesti kotimarkkinoilla toimivien yritysten edellytyksiin, koska heidän kysyntänsähän tulee nimenomaan paikallisesta kotitalouksien ostovoimasta. Nyt kun taloudessa on inflaatiota ja liikenteen ja asumisen kustannusten nousua, ollaan aika viheliäisessä tilanteessa, koska kustannusten nousu kasvattaa myös

Pöytäkirjan asiakohta PTK 74/2022 vp

tuottavan työn kustannuksia. Ihmisten työnteon kustannukset työmatkaliikenteen puitteissa nousevat, toisaalta taas sitten yritysten kustannukset lisääntyvät esimerkiksi raaka-aineiden hintojen nousuna ja toimintakustannusten hintojen nousuna, ja tästäkin syystä pitäisi olla nimenomaan varovainen verotuksellisesti. Korkea verotus leikkaa myös työnteon kannustavuutta.

Itse asiassa pidin kohtuullisesti pääministerin vastauksesta veropolitiikan avoimuudesta, mutta kysyn vielä tästä valtion menopuolesta, koska sekin liittyy työnteon verotukseen: voitteko te ottaa kaikki ylimääräiset kustannukset, erilaiset EU:n takausvastuut ja sitoumukset, EU:n 55:t, [Puhemies koputtaa] kaikki ylimääräiset menopuolen kustannukset myös tarkasteluun?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt on ylimääräisiä sekunteja. — Pääministeri Marin.

16.44 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos me jotta tarvitsemme juuri tässä ajassa, missä inflaatio laukkaa ja tämä vaikeuttaa tavallisten kansalaisten tilannetta, niin kyllä me tarvitsemme yhteisiä ratkaisuja nimenomaisesti energian hinnan kalleuteen. Me tarvitsemme EU-tasoisia ratkaisuja ja EU-tasoisia näkymiä siihen, miten me yhdessä pystyisimme painamaan näitä kalliita energian hintoja alaspäin. Juuri sen vuoksi näitä esityksiä esimerkiksi vihreästä siirtymästä, siitä, että irtaudumme näistä kalliista fossiilisista polttoaineista, on tehty, [Riikka Purran välihuuto] eli näkisin, että siellä on avaimia.

Mutta valitettavasti tämä ei ole nopea tie, vaan se vaatii meiltä pitkäjänteisyyttä. Se vaatii investointeja nyt, jotta voimme irtautua fossiilisista polttoaineista, ja se vaatii meiltä tietenkin kärsivällisyyttä tähän muutokseen. Olisi ollut suotavaa, että useampi maa olisi toiminut kuten Suomi on pitkään toiminut tai monet Pohjoismaat ovat toimineet, kun tätä energiasiirtymää ollaan tehty systemaattisesti. [Vilhelm Junnila: Näkyy pumppuhinnossa!] Me emme esimerkiksi ole niin riippuvaisia venäläisestä energiasta sen vuoksi, että Suomessa on tehty näitä toimia ajoissa [Puhemies koputtaa] ja on monipuolistettu energia-palettia, ja nyt me tarvitsemme tätä samaa muutosta koko Eurooppaan.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Lindtman.

16.45 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hintojen raju nousu kurittaa kansalaisia ympäri Eurooppaa, myös täällä Suomessa, ja on tärkeätä, että tähän löydetään nyt keinot, jotta ei käy niin, että tuhoetaan kansalaisten ostovoima ja samalla siten eurooppalainen talous. Tässä tietysti tarvitaan kansallisvaltiota laajempia ratkaisuja. Hallitus on tehnyt täsmätoimia täällä työmatkaliikenteen puolella, pienimpien etuuksien korottamisen puolella ja eläkkeensaajien pienen veronkevennyksen puolella jo tähän mennessä tänä vuonna. [Sanna Antikainen: Täysin riittämättömiä toimia!] Jos sosiaalidemokraateista on kiinni, niin näitä täsmätoimia pitää jatkaa ensi budjettiriihessä. Kaikki tuki sille. [Petteri Orpo: Kenestä se on kiinni?]

Arvoisa puhemies! Huomasin, että Kalajoen puoluekokouksessa kokoomus hiukan tarkisti linjaansa, mitä tulee tähän julkisen talouden velkaantumiseen. Helsingin Sanomien tietojen mukaan kokoomus ilmoitti, että se on valmis tekemään veronkevennyksiä velka-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 74/2022 vp

rahalla. [Vasemmalta: Ohhoh!] [Mikrofoni sulkeutuu — Petteri Orpo: Oho, anteeksi! — Naurua]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt joku painoi nappulaa kesken kysymyksen. — Edustaja Lindtman, jatkakaa.

Arvoisa puhemies! Osoitan kyllä kysymykseni ennen pitkää hallitukselle, mutta todella huomasin, että tässä Orpo hiukan tarkisti kantaansa. Nyt olisi tärkeätä, että ne ratkaisut, joita tehdään, ovat todella tehokkaita täsmätoimia. Nyt tässä kokoomuksen ajatuksessa marginaaliveron alentamisesta 50 prosenttiin, jolla tätä työmiljardia perustellaan, kaikkein isoin potti menee kaikkein hyvätuloisimmille. [Eduskunnasta: Kyllä!] Hyvätuloisin prosentti saa tuhansien eurojen jättipotin. En usko, että juuri tässä tilanteessa kaikkein hyvätuloisimmat ovat niitä, jotka eniten tarvitsevat tukea, vaan nimenomaan tarvitaan täsmätoimia sinne, missä eniten apua tarvitaan — pieni- ja keskituloihin, niin palkansaajiin kuin eläkkeensaajiin. [Puhemies koputtaa] Arvoisa pääministeri, onko hallitus tähän valmis? [Eduskunnasta: Hyvä kysymys!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, ja lopulta tuli kysymys hallitukselle myös. — Pääministeri Marin.

16.47 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Juurikin näin. Me tarvitsemme toimia heille, jotka eniten tästä tilanteesta kärsivät. Hyvätuloisilla ihmisillä — totta kai tämä heidänkin kukkarossansa näkyy — on onneksi puskuria omassa elämässsänsä aivan eri tavalla kuin pieni- ja keskituloisilla ihmisillä, ja sen vuoksi meidän pitää käyttää julkisia varoja viisaasti, järkevästi. Kun me pohdimme — ja varmasti tulemme pohtimaan — budjettiriihessä myös veronkevennyksiä, niin nämä pitää kohdistaa heihin, jotka eniten apua tarvitsevat, pieni- ja keskituloihin. Me emme tarvitse kädenojennuksia, tuhansia euroja, yhteiskunnan vauraimmille ja varakkaimmille, jotka pärjäävät, vaan me tarvitsemme nyt tukea ja apua heille, jotka eivät pärjää, jotka todella tästä tilanteesta kärsivät, jotka kärsivät asumisen kalleudesta, jotka kärsivät energian kalleudesta, ruuan hintojen noususta, monesta muusta kustannuksesta elämässä, ja meidän pitää kohdistaa nämä toimet juuri heille, pieni- ja keskituloisille palkansaajille ja eläkkeensaajille.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Nyt edellisessä kysymyksessä oli niin paljon puheenvuoroa edustaja Orpon suuntaan, että kohdistetaan nyt seuraava puheenvuoro edustaja Orpolle.

16.48 **Petteri Orpo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos tästä, ja pahoittelut edustaja Lindtmanille mikrofönin sulkemisesta. Joskus se on ennenkin käynyt mielessä. [Naurua] — Arvoisa puhemies! Me ollaan esitetty tätä veromiljardia tässä ja nyt. Se kannattaisi tehdä pikaisena toimenä, koska se hätä siellä kodeissa on tällä hetkellä. Me esitämme tätä miljardia kaikkiin tuloluokkiin.

Tämä toinen tavoite, että kenenkään tässä maassa ei pitäisi maksaa lisätyöstään yli 50:tä prosenttia eli että ne ylimmät marginaalit eivät saisi olla yli 50:tä prosenttia, on pitkän aikavälin tavoite. Minulla on edustaja Lindtmanille ja vaikka pääministerille tässä erinomai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 74/2022 vp

nen paperi ”Suomi oikealle raiteelle”, jossa on kokoomuksen ohjelma 30-luvulle. Siihen kannattaa muutenkin tutustua, kun olette nyt alkuun päässeet.

Mutta, arvoisa puhemies, edelleen palaan tähän aikatauluun: [Hälinää — Puhemies koputtaa] Kun teillä on nyt hallituksessa selvää innostusta veronkevennyksiin ja käyttää niitä työväliseen ihmisten ostovoimaan, niin eikö se nyt voisi olla niin, että tekisitte sen ratkaisun heti? Miksi odotatte budjettiriiheen, [Puhemies koputtaa] ensi vuoden alkuun? Se hätä on nyt.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Pääministeri Marin.

16.49 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! [Hälinää — Puhemies koputtaa] En sanoisi innostusta. Sanoisin, että meillä on vakava huoli ihmisten toimeentulosta ja siitä, minkälaisessa tilanteessa ovat erityisesti he, jotka ovat heikommassa asemassa yhteiskunnassa, ja me tulemme näitä ratkaisuja tekemään, ja me olemme jo tehneet. Me olemme tehneet jo keväällä ratkaisuja ihmisten tilanteen helpottamiseksi, mutta lisää tullaan tarvitsemaan, koska tämä tilanne ei valitettavasti ole nopeasti pois päiväjärjestyksestä vaan on meidän kaikkien riesanamme, ja tuolloin meidän pitää katsoa näitä oikeudenmukaisuusnäkökulmia.

En sanoisi, että meidän kannattaa ottaa velkaa sitä varten, että me annamme hyvätuloisille veronkevennyksiä. Ei ole järkevää valtion velkaantua sen vuoksi, että me annamme hyvätuloisille veronkevennyksiä, vaan meidän pitää kohdistaa nämä toimet heihin, jotka näitä euroja todella siellä kukkarossansa tarvitsevat. Ja budjettiriihi on se paikka. Silloin hallitus päättää omasta esityksestään eduskunnalle seuraavan vuoden taloudeksi, ja myös verotukselliset ratkaisut tehdään budjettiriihessä, [Puhemies koputtaa] ja se tulee nopeammin kuin arvaammekaan. Jo elokuussa hallitus alkaa käymään budjettiriihineuvotteluita.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, ja nopeammin kuin arvaammekaan loppui aika. — Edustaja Lohikoski.

16.50 Pia Lohikoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kokoomus täällä vaatii tuloveron alentamista, jotta valtiovalta kantaisi vastuuta kansalaisten elinkustannusten noususta. Tuloveron alentamisesta seuraisi kuitenkin valtiolle tulopohjan heikentymistä. Kokoomus ehdottaa toisin kuin aiemmin, kun he ehdottivat leikkauksia pienituloisten etuuksiin — nyt he ehdottavat tuloveroalea, joka voitaisiin rahoittaa velaksi. [Vasemmalta: Suurituloisille!] Siis kokoomus, joka jatkuvasti haukkuu hallitusta velanotosta, olisikin nyt valmis alentamaan veroja velkarahalla [Puhemies: Nyt kysymystä hallitukselle!] ja kutsuu esitystä työmiljardiksi. Koska nähdään se päivä, että, kokoomus, vaihteeksi osoittaisitte vaatimuksia elinkeinoelämälle, että työnantajien tulisi kantaa yhteiskuntavastuuta ja maksaa duunareille suurempia palkankorotuksia [Välihuutoja — Puhemies koputtaa] tai palata tupopöytiin? Kysynkin hallitukselta: ovatko tehokkaimmat toimet kotitalouksien tukemiseen veronalennukset, jotka menisivät kaikille, vai kohdennetut täsmätoimet, esimerkiksi lapsilisien korottaminen, niille, joilla olisi siihen eniten tarvetta?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Nyt taas pääministeri Marin tähän.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 74/2022 vp

16.51 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mielestäni laajat veronkevennykset kaikille eivät ole järkevää politiikkaa, koska ne heikentävät valtiontaloutta. Kun meillä on ajatus, toivottavasti myös oppositiolla, vastuullisesta valtiontalouden pidosta, niin me tarvitsemme toimia, jotka kohdentuvat oikein ja mahdollisimman tehokkaasti, ja me tiedämme, että pieni- ja keskituloiset käyttävät rahansa välttämättömyyksiin, erityisesti tällaisessa tilanteessa. He tarvitsevat nyt apua siihen omaan arkeensa ja elämäänsä, ja tätä apua meidän pitää heille tarjota. Yksi väline siihen voi olla esimerkiksi palkansaajien ja eläkeläisten, pieni- ja keskituloisten, verotuksen keventäminen, mutta muitakin välineitä on.

Täällä hyvin nostettiin esimerkiksi erilaiset etuudet esille, ja hallitus on tehnyt näiden asioiden puolesta jo päätöksiä. On erittäin tärkeää esimerkiksi, että näitä indeksejä on nyt kesken vuoden tarkistettu, niin että apua saadaan heti heille, jotka kaikkein kipeimmin sitä tarvitsevat. Tällä oikeudenmukaisuuden tiellä hallitus haluaa jatkaa, nimenomaisesti auttaa heitä, jotka apua todella tarvitsevat. [Juha Mäenpää: Kiinteistöverotuki!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Meri.

16.53 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Hallitus on huolissaan, hallitus pohtii. Me ollaan nyt kuultu tätä, en nyt muista tarkalleen, ainakin yli vuoden verran. Aina sanotaan, että te pohditte ja mietitte ja olette kovin huolissanne. Hallituspuolueista ja ministeriäitiosta kuuluu sellaista viestiä, että jos te ette voi millimetrisesti kohdentaa sitä vain ja ainoastaan sille ihmiselle, joka sitä tästä kaikkein eniten tarvitsee, te ette tee koko uudistusta lainkaan. [Antti Lindtman: Ei se nyt niin ole!] Te sanotte, että siitä voi hyötyä joku muu, esimerkiksi polttoaineveron laskusta tai ansiotuloveron laskusta. Mutta ettekö te nyt ymmärrä, pääministeri, — äsken sanoitte, että ymmärrätte — että ihmisillä on hätä nyt? Te siirrätte tätä koko ajan. Mitä te aiotte nyt konkreettisesti tehdä? Kesä on tulossa, sähkö on noussut kolminkertaiseksi parissa vuodessa, ja polttoaine nousee. Ihmisillä ei ole rahaa kohta ruokaan. Mitä te aiotte tehdä konkreettisesti nyt? Ei riitä, että te olette huolissanne.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Pääministeri Marin.

16.54 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tälläkin kyselytunnilla on jo käyty läpi niitä toimia, mitä hallitus on jo tehnyt. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ne eivät riitä!] Esimerkiksi tänä keväänä me olemme tehneet päätöksiä indeksien aikaistamisesta, niin että ihmiset saavat heti tilillensä rahaa, jotka sitä todella tarvitsevat, me olemme tehneet päätöksiä työmatkavähennyksestä, me olemme tehneet päätöksiä ammattiliikenteestä ja me olemme tehneet päätöksiä maatalouden tukemisesta. Me olemme tehneet mittavasti erilaisia toimia ja päätöksiä koko ajan, mutta samanaikaisesti me näemme, että nämä kysymykset eivät valitettavasti ole sellaisia, jotka ratkeavat hetkessä, vaan me tulemme tarvitsemaan toimia vastakin, [Leena Meri: Vuosikausia kestää!] ja sen vuoksi me tulemme näistä keskustelemaan budjettiriihessä, ja me olemme valmiita toimiin, jotka ovat kohdennettuja. Sellaisia toimia, joiden vaikuttavuudesta me emme voi olla varmoja mutta jotka maksavat miljardeja, [Leena Meren välihuuto] ainakaan itse en haluaisi tehdä — siis toimia, jotka maksavat valtiolle miljardeja, mutta me emme voi olla esimerkiksi varmoja siitä, näkyvätkö ne ihmisten arjessa, [Petteri Orpon välihuuto] vaikkapa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 74/2022 vp

siellä bensapumpulla, [Leena Meri: Saksa ainakin on tehnyt, ja Italia!] niin kuin laajat veronalennukset kaikille tai laajat polttoaineiden veronalennukset. [Puhemies koputtaa] Jos me emme voi olla varmoja, että nämä ovat tehokkaita ja toimivia, niin en minä ole valmis valtiontaloutta sen vuoksi heikentämään.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Edustaja Turtiainen.

16.55 Ano Turtiainen vkk (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Suomea uhkaa energiapula, ja saatamme joutua säännöstelemään energiankulutusta jo aika piankin. Tämä on itse aiheutettua, koska istuva valtionjohto ei halua Suomen enää ostavan energiaa Venäjältä. Energian hinta on kasvanut valtavasti, ja lisäksi Italian talous on romahtamassa ja seuraava eurokriisi kolkuttaa jo oville. Tästä seuraa Suomeen stagflaatio eli lama, korkea inflaatio ja korkea työttömyys, ja kaikki tämäkin on itse aiheutettua. Kysyn hallitukselta: miten aiotte torjua tulevan stagflation? — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Pääministeri Marin.

16.56 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valitettavasti Suomi on pieni maa ja pieni toimija. Me emme pysty omin toimin esimerkiksi inflaatiota taittamaan. Me voimme pyrkiä helpottamaan ihmisten arkea ja ihmisten elämää, mutta meillä ei ole sellaista voimaa maan hallituksena — tunnustan aivan rehellisesti täällä, kuten aikaisemmin jo sanoin, että meillä ei valitettavasti ole sellaisia työkaluja — että me pystyisimme yksin nyt energian hinnan laskemaan tai yksin tämän inflaation torjumaan. Me tarvitsemme tähän yhteistyötä, ja tätä työtä tehdään esimerkiksi Euroopan unionin puitteissa, ja tietenkin keskuspankit sitten omalla rahapolitiikallaan pyrkivät myös tilannetta helpottamaan.

Tämä ongelma on hyvin viheliäinen johtuen siitä, että maailma on aivan liian riippuvainen fossiilisista polttoaineista, joiden hinta on tällä hetkellä erittäin korkealla, ja tämä aiheuttaa nyt tätä erittäin korkeaa inflaatiota, joka näkyy tavallisten ihmisten arjessa. Se, mitä me voimme tässä ajassa tehdä, on pyrkiä toimillamme varmistamaan, [Puhemies koputtaa] että tulevaisuudessa me emme esimerkiksi olisi näin riippuvaisia fossiilienergiasta ja sen erittäin voimakkaasta hintojen heilahtelusta, [Puhemies: Näin!] jonka vuoksi me olemme näissä ongelmissa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Vielä tähän aihealueeseen edustaja Vikman.

16.57 Sofia Vikman kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hieman häiritsee tämä hallituspuolueiden puhe, että julkisia varoja halutaan käyttää veronkevennyksiin — ei veronkevennyksissä käytetä lainkaan julkisia varoja vaan otetaan vähän vähemmän ihmisten rahoja. [Välihuutoja vasemmalta]

Inflaatio laukkaa ja nakertaa kansalaisten ostovoimaa. Työn verotuksemme on samaan aikaan poikkeuksellisen kireää. Kokoomus haluaa keventää kaikkien työ- ja eläketuloa saavien verotusta tasaisesti. Vain toimeliaisuus ja kannusteet johtavat lisääntyvään ja pitkäkestoiseen kasvuun, joka ennen pitkää on myös lääke kestävämmään velkaantumiseen. Veronkevennykset ja esimerkiksi kotitalousvähennyksen korottaminen ovat oikeudenmukaista politiikkaa. Tarvitaan kannusteita työllistymiseen ja lisää ostovoimaa ihmis-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 74/2022 vp

ten arkeen. Kysyn: eikö olekin niin, [Puhemies koputtaa] että suomalaiset ansaitsevat suuremman osan työtulostaan omaan käyttöönsä nyt?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Nyt pääministeri Marin.

16.59 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Niin, arvoisa puhemies, itse kyllä ajattelen, että on erittäin tärkeää, että meillä on pohjoismainen hyvinvointivaltio, joka kannattelee kaikkia ja tuon hyvinvointivaltion rahoitukseen me tarvitsemme veroeuroja, ja sen vuoksi me verotamme palkansaaajia ja me verotamme ihmisiä ja myös yrityksiä, [Sari Sarkomaa: Eihän kysyjä toisin sanonut!] jotta yhdessä voisimme pitää tästä hyvinvoinnista huolta ja yhdessä voisimme varmistaa sen, että ihan jokainen pärjää.

Meillä ei ole mitään sellaista tutkimusnäyttöä, että juuri rikkaimmille kohdennetut veroeurot nostaisivat työllisyyttä ja parantaisivat ihmisten tilannetta laajasti, vaan kyllä meidän tässäkin pitää katsoa oikeudenmukaisuusnäkökulmia, ja itse ajattelisin, että heidän avuksensa, joille tämä tilanne kaikkein kipeimmin tällä hetkellä tuntuu, eli pieni- ja keskituloisille, me tarvitsemme toimia. Mutta siihen, että me antaisimme tuhansia euroja yhteiskunnan vauraimmille, en kyllä olisi valmis, kun se tuottaisi valtion kassaan ison loven ja samalla tarkoittaisi sitten näiden hyvinvointipalveluiden — koulutusjärjestelmän, [Puhemies koputtaa] turvallisuusjärjestelmän — rahoituspohjan heikkenemistä. Eli tehdään järkeviä toimia ja kohdennettuja toimia heille, jotka sitä tarvitsevat.

Kysymyksen käsittely päättyi.